

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**Απόψεις των Εκπαιδευτικών Προσχολικής Εκπαίδευσης για την Ένταξη των
παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)**

**Views of Preschool Teachers on the Inclusion of Children with Autism Spectrum
Disorder (ASD)**

της

Καραμπατζάκη Μαρίας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

1^{ος} Επιβλέπων: Αγάθη Σταθοπούλου, Συνεργάτρια

Ερευνήτρια, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

2^{ος} Επιβλέπων: Ζαχαρούλα Ταβουλάρη, Συνεργάτρια

Ερευνήτρια, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

3^{ος} Επιβλέπων: Διονύσιος Λουκέρης, Συνεργαζόμενος

Ερευνητής, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

Κομοτηνή/Αθήνα, 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών της προσχολικής εκπαίδευσης σχετικά με τη δυνατότητα ένταξης των μαθητών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο. Επίσης επιδιώχθηκε να επισημανθούν οι παράγοντες οι οποίοι, σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών, δυσχεραίνουν ή διευκολύνουν την ένταξη των μαθητών με ΔΑΦ στη γενική εκπαίδευση.

Για το σκοπό της έρευνάς μας και τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο, το οποίο στο κύριο μέρος αποτελούνταν από 23 ερωτήσεις-δηλώσεις.

Στην έρευνα συμμετείχαν και απάντησαν 102 εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε σχολικές μονάδες προσχολικής εκπαίδευσης και επελέγησαν με τυχαία δειγματοληψία από την περιοχή του Ν. Αττικής.

Τα αποτελέσματα που λάβαμε δείχνουν γενικά τη θετική άποψη των συμμετεχόντων όσον αφορά στο θέμα της ένταξης των μαθητών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο. Συμφωνούν με την άποψη ότι η ένταξη των νηπίων με ΔΑΦ μπορεί να είναι ευεργετική για τα υπόλοιπα νήπια και η παρουσία των νηπίων με ΔΑΦ θα προωθήσει την αποδοχή της διαφορετικότητας από πλευράς των άλλων νηπίων. Επίσης δηλώνουν πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα διδασκαλίας νηπίων με ΔΑΦ και τους ενδιαφέρει να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες διδασκαλίας νηπίων με ΔΑΦ μέσα στη γενική τάξη και να τροποποιήσουν τη μέθοδο διδασκαλίας τους προκειμένου να συμπεριλάβουν στην τάξη τους νήπια με ΔΑΦ.

Ως σημαντικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχημένη ένταξη των νηπίων με ΔΑΦ θεωρούν ότι είναι η στάση του εκπαιδευτικού προσωπικού, η συμπεριφορά των ίδιων των νηπίων με ΔΑΦ, η προσωπικότητά τους, ο βαθμός στον οποίον έχουν ανάγκη υποστήριξης, η αποδοχή των νηπίων με ΔΑΦ από τα υπόλοιπα νήπια και η ενθάρρυνσή τους να αλληλεπιδρούν με συνομηλικούς τυπικής ανάπτυξης.

Στον έλεγχο των ερευνητικών μας υποθέσεων ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων βρέθηκαν σε αρκετές ερωτήσεις στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς την ηλικία τους, τη διδακτική εμπειρία τους, το είδος της επιμόρφωσης που έχουν λάβει, τη σχολική μονάδα που υπηρετούν καθώς και ως προς το αν έχουν διδάξει ή όχι σε παιδιά με ΔΑΦ.

Προτείνεται η επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε θέματα ενταξιακής εκπαίδευσης και η ευρύτερη θεσμική υποστήριξή τους ώστε να καταστούν περισσότερο αποτελεσματικοί στο έργο τους.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alexandri, M., Papailiou, Ch. & Nikolaou, E. (2017). Teachers' Social Representations of Inclusion of Children with Autism Spectrum Disorder (ASD) in Regular Class. *Open Journal for Educational Research*, 1(2): 45-56. DOI: 0.00000/ojer.2017.00000a.
- Alghazo, E., M., Dodeen, H. & Algaryouti, I., A. (2003). Attitudes of pre-service teachers towards persons with disabilities: predictions for the success of inclusion. *College Student Journal*, 37 (4): 1–12.
- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manuals of Mental Disorders* (5th ed. text revision). Washington, DC: APA.
- Anastasiou, D., Kauffman, J. M. & Di Nuovo, S. (2015): Inclusive education in Italy: description and reflections on full inclusion. *European Journal of Special Needs Education*, 1-15. DOI: 10.1080/08856257.2015.1060075.
- Armstrong, D., Armstrong, A. C., & Spandagou, I. (2011). Inclusion: by choice or by chance? *International Journal of Inclusive Education*, 15(1): 29-39
- Avramidis, E., & Kalyva, E. (2007). The Influence of Teaching Experience and Professional Development on Greek Teachers' Attitudes towards Inclusion. *European Journal of Special Needs Education*, 22:367-389. <http://dx.doi.org/10.1080/08856250701649989>
- Avramidis, E., & Norwich, B. (2002). Teachers' attitudes towards integration/ inclusion: A review of literature. *European Journal of Special Education*, 17 (2):129-147.
- Avramidis, E., Bayliss, P. & Burden, R. (2000). A survey into mainstream teachers' attitudes towards the inclusion of children with special educational needs in the ordinary school in one local education authority. *Educational Psychology*, 20(2):191–211. doi:10.1080/713663717
- Basso, D. & McCoy, N. (2009). *The Co-Teaching Manual: How General Education Teachers and Specialists Work Together to Educate Students in an Inclusive Classroom*. Dallas, TX, U.S.A:Twins Publications.
- Booth, T. & Ainscow, M. (Eds) (1998). *From them to us: An international study of inclusion in education*. London: Routledge.
- Booth, T. (2005) Keeping the future alive: putting inclusive values into action. *Forum for Promoting 3–19 Comprehensive Education*, 47(2+3): 151–158.
- Cassady, J. M. (2011). Teachers' attitudes toward the inclusion of students with autism and emotional behavioral disorder. *Electronic Journal of Inclusive Education*, 2(7).
- Chuan Lai, M., Lombardo, M., V. & Baron-Cohen, S. (2014). Autism. *THE LANCET*, 383:9920, 896-910. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(13\)61539-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(13)61539-1).
- Fakolade, O., Adeniyi, S.& Tella, A. (2009). Attitude of teachers towards the inclusion of special needs children in general education classroom: the case of teachers in some selected

- schools in Nigeria. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 3(1): 155-169.
- Forlin, C. (2001) Inclusion: identifying potential stressors for regular class teachers. *Educational Research*, 43(3): 235–245.
- Friend, M. & Bursuck, W.D. (2009). *Including Students With Special Needs: A Practical Guide for Classroom Teachers* (5th Ed.). Pearson.
- Friend, M., & Cook, L. (2013). *Interactions: Collaboration skills for school professionals* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson/Allyn and Bacon.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The Theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Humphrey, N. & Symes, W. (2013). Inclusive education of pupils with autistic spectrum disorders in secondary mainstream schools: teacher attitudes, experience and knowledge. *International Journal of Inclusive Education*, 17 (1):32-46.
- Kimberly, B., (2008). The attitudes of regular education teachers regarding inclusion for students with autism. Walden University. United States – Minnesota.
- Kofidou, C., Mantzikos, C., Chatzitheodorou, G., Kyriarissos, N., & Karali, A. (2017). Αντιλήψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση των μαθητών/ριών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ): Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 3: 35-68. doi:<https://doi.org/10.12681/dial.11965>.
- Majoko, T. (2018). Inclusion of Children with Autism Spectrum Disorders in Mainstream Primary School Classrooms: Zimbabwean Teachers' Experiences. *International Journal Of Special Education*, 33(3):630-656.
- Mastropieri, M.A. & Scruggs, T.E. (2000). *The inclusive classroom: Strategies for effective instruction*. Columbus, OH: Merrill.
- McGregor, E. & Campbell, E. (2001). The attitudes of teachers in Scotland to the integration of children with autism into mainstream schools. *Autism*, 5(2): 189–207.
- Olkin, R. (1999). *What psychotherapists should know about disability*. Guilford Press.
- Padeliadou, S. & Lambropoulou, V. (1997) Attitudes of special and regular education teachers towards integration. *European Journal of Special Needs Education*, 12(3): 173–183.
- Papert, S. (1972). Teaching Children Thinking. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 5: 353-365.
- Pappas, M., Papoutsi, C., & Drigas, A. (2018). Policies, Practices and Attitudes toward Inclusive Education: The Case of Greece. *Social Sciences*, 7:90-104. <https://doi.org/10.3390/socsci7060090>
- Park, M., & Chitiyo, M. (2010). An examination of teacher attitudes towards children with autism. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 11(1): 70-78.

- Reschley, D. (1987). Learning characteristics of mildly handicapped students: Implications for classification, placement and programming. In: M. Wang, M. Reynolds & H. Walberg (eds). *Handbook of special education. Research and practice. Volume 1: Learner characteristics and adaptive education..* Pergamon Press, pp. 35-58.
- Robertson, K., Chamberlain, B., & Kasari, C. (2003). General education teachers' relationships with included students with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 33(2): 123–130.
- Rodríguez, I., Saldaña, D., & Moreno, F. (2012). Support, inclusion, and special education teachers' attitudes towards the education of students with autism spectrum disorders. *Autism Research and Treatment*, 1–8. doi:10.1155/2012/259468
- Sehrbrock, P. (2000). Ένταξη ή inclusion: Δύο όψεις του ίδιου νομίσματος; Στο: Α. Ζώνιου-Σιδέρη (επ.) *Ένταξη: Ουτοπία ή πραγματικότητα*, Α' Τόμος (σσ. 89-106). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Sileo J.M., & Van Gardenen, D. (2010). Creating Optimal Opportunities to Learn Mathematics: Blending Co-Teaching Structures with Research-Based Practices. *TEACHING Exceptional Children*, 42(3):14-21.
- Simpson, R. L., Boer-Ott, S. R. & Smith-Myles, B. (2003). Inclusion of learners with autism spectrum disorders in general education settings. *Topics in Language Disorders*, 23(2): 116–133.
- Stephenson, J., Browne, L., Carter, M., Clark, T., Costley, D., Martin, J., Williams, K., Bruck, S., Davies, L., & Sweller, N. (2021). Facilitators and Barriers to Inclusion of Students with Autism Spectrum Disorder: Parent, Teacher, and Principal Perspectives. *Australasian Journal of Special and Inclusive Education*, 45(1):1-17
- Syriopoulou-Delli, C. K. (2011). Systematic Observation of Children with Pervasive Developmental Disorders. *Review of European Studies*, 3(1): 54-59.
- UNESCO (1994). *The Salamanca statement and framework for action on special needs education*. Paris: UNESCO.
- UNESCO (1994). *Διακήρυξη της Σαλαμάνκα και πλαίσιο δράσης για την Ειδική Αγωγή. Παγκόσμια διάσκεψη για την Ειδική Αγωγή*. Έκδοση της Ελληνικής Επιτροπής για την UNESCO. Αθήνα.
- World Health Organization, (2022). *International Classification of Diseases 11th Revision*.
- Zoniou-Sideri, A., & Vlachou, A. (2006). Greek teachers' belief systems about disability and inclusive education. *International Journal of inclusive education*, 10(4/5): 379-394.
- Αβραμίδης, Η. & Καλύβα, Ε. (2006). *Μέθοδοι έρευνας στην Ειδική Αγωγή*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Γενά, Α. (2002). *Αυτισμός και Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές: Εφαρμογές ενός θεραπευτικού και παιδαγωγικού μοντέλου*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (1998). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους : Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κουρκούτας, Η. (2011). *Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά. Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου*. Αθήνα: Τόπος.
- Ματσαγγούρας, Η., Γ. (2005). *Η Σχολική Τάξη. Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μπιλανάκη Ε.& Τραγουλιά (2010). Οι αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών της τυπικής τάξης για το ρόλο του Τμήματος Ένταξης και για το δικό τους ρόλο στην ένταξη παιδιών με ιδιαιτερότητες στο Δημοτικό σχολείο, στο Παπάνης Ε. Γιαβρίμης Π.(επιμ). *Έρευνα Εκπαιδευτική Πολιτική και Πράξη στην Ειδική Αγωγή*. Τόμος Πρακτικών Διεθνούς Συνεδρίου, σελ.14-29, Μυτιλήνη.
- Σούλης, Σ. (2002). *Παιδαγωγική της Ένταξης (Τ Α')*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Σούλης, Σ.Γ.(2013). *Εκπαίδευση και Αναπηρία*. Αθήνα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.
- Τάφα, Ε. (1998). *Συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νομοθεσία

- Νόμος 1566 (1985). *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Φ.Ε.Κ. 167/Τ.Α'/30-11-1985.
- Νόμος 2817 (2000). *Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις*. Φ.Ε.Κ. 78/Τ. Α'/14-03-2000.
- Νόμος 3699 (2008). *Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. ΦΕΚ 199/Α/2-10-2008.
- Νόμος 4189 (2013). *Αναδιάρθρωση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις*. ΦΕΚ 193/17-9-2013.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΟΛΗΣ, 69 100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ
Τηλ: 25310 - 39932

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»
ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΡ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ & ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 15341 ΑΤΤΙΚΗΣ
Τηλ: 210-6503448 - 3458
E-mail: specialedu@iit.demokritos.gr

Ερωτηματολόγιο έρευνας

Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, το παρόν ερωτηματολόγιο έχει σκοπό να διερευνήσει θέματα που σχετίζονται με τις απόψεις των νηπιαγωγών γενικής και ειδικής αγωγής απέναντι στην ένταξη των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος στο γενικό νηπιαγωγείο.

Η βοήθειά σας στην παρούσα έρευνα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και πολύτιμη. Θεωρούμε ότι η συνεργασία σας θα αποβεί γόνιμη στη διερεύνηση των θεμάτων που αφορούν τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στο χώρο του νηπιαγωγείου.

Έχει εξασφαλιστεί η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που θα συγκεντρωθούν. Οι απαντήσεις σας θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά για επιστημονικούς λόγους.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Μέρος Α΄

αρ. ερωτημ.

Παρακαλώ συμπληρώστε τις απαντήσεις στις επόμενες ερωτήσεις:

1. Φύλο: Άντρας Γυναίκα

2. Ηλικία: 22-30 31-40 41-50 51-60 60-65

3. Διδακτική εμπειρία:

0 – 5 έτη 6 –15 έτη 16 – 25 έτη 26 –35 έτη 35 και άνω έτη

6. Σχολείο που υπηρετείτε: ΣΜΕΑΕ Γενική Τάξη Τμήμα Ένταξης

Παράλληλη στήριξη

7. Παρακαλώ δηλώστε εάν έχετε λάβει κάποια επιμόρφωση στον τομέα της Γενικής ή Ειδικής Αγωγής:

Καμία Σεμινάρια Μαράσλειο Διδασκαλείο

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα :

Άλλο(αναφέρετε):.....

.....

Μέρος Β΄

Ο κατάλογος που ακολουθεί περιέχει προτάσεις - δηλώσεις σχετικά με βασικά θέματα ένταξης των παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στο χώρο του γενικού νηπιαγωγείου. Παρακαλώ κυκλώστε τον αριθμό κάτω από τη στήλη, η οποία περιγράφει τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με τις ακόλουθες δηλώσεις. Δεν υπάρχουν σωστές απαντήσεις. Οι καλύτερες απαντήσεις είναι αυτές που ανταποκρίνονται ειλικρινώς στα αισθήματά σας απέναντι στο θέμα.

1= Διαφωνώ   2= Ούτε Διαφωνώ-Ούτε Συμφωνώ   3=Συμφωνώ

		Δ	ΟΔ-ΟΣ	Σ
1.	Όλα τα νήπια με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) θα έπρεπε να εντάσσονται στο εκπαιδευτικό περιβάλλον της γενικής εκπαίδευσης.	1	2	3
2.	Οι ανάγκες των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) καλύπτονται καλύτερα μέσα σε ειδικά σχολικά πλαίσια	1	2	3
3.	Η ένταξη των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) σε μια γενική τάξη θα ενισχύσει την σχολική τους επίδοση.	1	2	3
4.	Η απομόνωση των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) σε ένα ειδικό νηπιαγωγείο έχει αρνητικό αντίκτυπο στην κοινωνική και συναισθηματική εξέλιξή τους.	1	2	3
5.	Τα νήπια με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) θα αναπτύξουν δεξιότητες ευκολότερα σε ένα ειδικό νηπιαγωγείο από ότι σε μια γενική τάξη.	1	2	3
6.	Η ακαδημαϊκή ικανότητα των νηπίων Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την	1	2	3

	επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο			
7.	Η συμπεριφορά των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο.	1	2	3
8.	Η προσωπικότητα των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο.	1	2	3
9.	Ο βαθμός που έχουν ανάγκη υποστήριξης τα νήπια με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο.	1	2	3
10.	Η αποδοχή των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) από τα υπόλοιπα νήπια είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο.	1	2	3
11.	Η ένταξη των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) μπορεί να είναι ευεργετική για τα υπόλοιπα νήπια.	1	2	3
12.	Η ένταξη των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) μπορεί να έχει αρνητικά αποτελέσματα για τα υπόλοιπα νήπια.	1	2	3
13.	Η ενθάρρυνση των μαθητών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) να	1	2	3

	αλληλεπιδρούν με συνομηλικούς τυπικής ανάπτυξης είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξή τους στο γενικό νηπιαγωγείο.			
14.	Η παρουσία των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) θα προωθήσει την αποδοχή της διαφορετικότητας από πλευράς των άλλων νηπίων.	1	2	3
15.	Η παρουσία νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στη γενική τάξη περιορίζει το χρόνο ενασχόλησης της/του νηπιαγωγού με τα υπόλοιπα νήπια	1	2	3
16.	Η φοίτηση στα Τμήματα Ένταξης οδηγεί στην ετικετοποίηση των νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)	1	2	3
17.	Η στάση του προσωπικού του σχολείου είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη συμπερίληψη ενός μαθητή με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ).	1	2	3
18.	Υποστηρίζω την ιδέα της ένταξης νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στην τάξη μου.	1	2	3
19.	Είμαι πρόθυμος/η να συμμετάσχω σε επιμορφωτικά προγράμματα διδασκαλίας νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ).	1	2	3
20	Με ενδιαφέρει να αποκτήσω τις κατάλληλες δεξιότητες διδασκαλίας νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) μέσα στη γενική τάξη.	1	2	3

21	Θα αλλάξω, εφόσον χρειαστεί, τη μέθοδο διδασκαλίας μου για να περιλάβω στην τάξη μου νήπια με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ).	1	2	3
22	Μόνο οι νηπιαγωγοί με μεγάλη εμπειρία στην ειδική αγωγή μπορεί να αναμένεται να ασχολούνται με νήπια με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στο γενικό νηπιαγωγείο	1	2	3
23.	Η υποστήριξη από έναν ακόμη εκπαιδευτικό ή από βοηθητικό προσωπικό είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχημένη ένταξη ενός νηπίου με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στο γενικό νηπιαγωγείο	1	2	3

Σας ευχαριστώ πολύ για τη συμπλήρωση αυτού του ερωτηματολογίου.